

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

DELEGATURA w KRAKOWIE

Nr ewid. 172/2010/I10001/LKR

Informacja o wynikach kontroli działalności Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Budowy Urządzeń Chemicznych CEBEA w Krakowie

K r a k ó w   l i s t o p a d   2 0 1 0   r .

Misja *Najwyższej Izby Kontroli jest dbałość o gospodarność i skuteczność w służbie publicznej dla Rzeczypospolitej Polskiej*

Wizja *Najwyższej Izby Kontroli jest cieszącą się powszechnym autorytetem najwyższy organ kontroli państwowej, którego raporty będą oczekiwanym i poszukiwanym źródłem informacji dla organów władzy i społeczeństwa*

**Działalność Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Budowy
Urządzeń Chemicznych CEBEA
w Krakowie**

---

p.o. Dyrektor Delegatury NIK:

Jan Kosiński

---

dnia: 28 listopada 2010 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Krakowie
ul. Łobzowska 67
30-038 Kraków
tel./fax: +48 12 6337722, +48 12 6337455
e-mail: LKR@nik.gov.pl
www.nik.gov.pl

Spis treści

1. Wprowadzenie	4
1.1. Charakterystyka kontrolowanego obszaru	4
1.2. Zakres kontroli i uzasadnienie jej podjęcia	4
1.3. Podstawowe założenia organizacyjne kontroli	5
2. Podsumowanie wyników kontroli	5
2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności.....	5
2.2. Uwagi końcowe i wnioski	6
3. Ważniejsze wyniki kontroli	6
3.1. Zakres prowadzonej przez Ośrodek działalności	6
3.2. Sytuacja ekonomiczno-finansowa Ośrodka	7
3.3 Realizacja zasad gospodarowania mieniem	9
3.4 Program naprawczy.....	9
3.5. Stan prawny nieruchomości	10
3.6. Przygotowanie do prywatyzacji	10
4. Informacje dodatkowe	12
5. Załącznik	13

1. Wprowadzenie

Temat kontroli I/10/001: Działalność Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Budowy Urządzeń Chemicznych CEBEA w Krakowie¹

1.1. Charakterystyka kontrolowanego obszaru

Kontrolowany Ośrodek funkcjonował, jako jednostka badawczo-rozwojowa, której zasady działania zostały określone w przepisach ustawy z 25 lipca 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych². Stosownie do art. 76 tej ustawy, w sprawach nieuregulowanych tą ustawą odpowiednie zastosowanie miały przepisy dotyczące działalności przedsiębiorstw państwowych.

Przepisy te zostały uchylone ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. Przepisy wprowadzające ustawy reformujące system nauki³, w związku z wejściem w życie z dniem 1 października 2010 r. ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych⁴.

Na podstawie ustawy z dnia 8 października 2004 r. o zasadach finansowania nauki, dnia 30 września 2010 r. CEBEA uzyskał 4. kategorię jednostki naukowej⁵. Z dniem 1 października 2010 r. Ośrodek Badawczo-Rozwojowy stał się instytutem badawczym w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych. Będzie on podlegać obowiązkowemu audytowi, o którym mowa w art. 36 ustawy o instytutach badawczych.

1.2. Zakres kontroli i uzasadnienie jej podjęcia

Celem kontroli było dokonanie oceny stopnia realizacji zadań statutowych jednostki badawczo-rozwojowej, oceny gospodarowania mieniem oraz oceny zasadności i skuteczności przygotowań do prywatyzacji CEBEA w kontekście składanych wniosków o bezpośrednią prywatyzację, realizowaną w trybie art. 39 ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji⁶. Cele cząstkowe dotyczyły oceny wykonania zadań CEBEA w zakresie:

- osiągniętych wyników ekonomicznych i rozwoju Ośrodka,

---

¹ zwanego w dalszym ciągu Ośrodkiem lub CEBEA

² ustawy obowiązującej do dnia 1 października 2010 r. (Dz. U. z 2008 r. Nr 159, poz. 993 ze zm.)

³ Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 620 ze zm.

⁴ Dz. U. z 2010 r. Nr 96, poz. 618

⁵ Komunikat nr 19 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2010 r. o ustalonych kategoriach jednostek naukowych został wydany na podstawie § 5 ust. 3 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 października 2007 r. w sprawie kryteriów, trybu przyznawania i rozliczania środków finansowych na działalność naukową (Dz. U. Nr 205, poz. 1489 ze zm.)

⁶ Dz. U. z 2002 r. nr 171, poz. 1397 ze zm.

- zasadności korzystania z ulg podatkowych,
- przebiegu wewnętrznej restrukturyzacji i jej rezultatów,
- przebiegu przygotowań do przekształcenia własnościowego.

Kontrolą, przeprowadzoną na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁷ został objęty Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Budowy Urządzeń Chemicznych CEBEA w Krakowie wraz z Zakładem Produkcji Doświadczalnej w Bochni. Badanie kontrolne przeprowadzono pod względem legalności, gospodarności, celowości i rzetelności (art. 5 ust. 1 ustawy o NIK).

Kontrola została podjęta z inicjatywy NIK, w związku z sugestią Komisji do Spraw Kontroli Państwowej Sejmu RP.

1.3. Podstawowe założenia organizacyjne kontroli

Kontrolę przeprowadziła Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie w okresie od dnia 6 kwietnia do 14 czerwca 2010 r., przy czym postępowanie pokontrolne wraz z procedurą odwoławczą trwało do 15 września 2010 r. Kontrolą objęto lata 2006 - 2010 (do dnia kontroli). W związku z kontrolą pozyskano informacje z organu nadzorującego Ośrodek, tj. z Ministerstwa Gospodarki.

2. Podsumowanie wyników kontroli

2.1. Ogólna ocena kontrolowanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację zadań statutowych, tj. prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych w zakresie maszyn, urządzeń i aparatów chemicznych oraz chłodniczych. W kontrolowanym okresie zadania te stanowiły margines działalności CEBEA. We wrześniu 2010 r. Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego ustalił dla Ośrodka końcowy wskaźnik efektywności naukowej jednostki na najniższym poziomie w analizowanej grupie jednostek i w rezultacie takiej oceny przyznano jej 4. kategorię.

Głównymi źródłami przychodów CEBEA była działalność produkcyjna oraz wynajem pomieszczeń w budynkach usytuowanych w Krakowie. Ośrodek uzyskiwał wprawdzie zysk netto, jednak jego wysokość była nieistotna z punktu widzenia potrzeb zrestrukturyzowania dotychczasowej działalności usługowej i produkcyjnej,

⁷ Dz. U. z 2007 r. nr 231, poz. 1701 ze zm.

a ewidencyjna wartość majątku netto malała. Wyniki ekonomiczne Ośrodka wskazywały na zanikającą działalność badawczo-rozwojową oraz ukształtowanie się tendencji spadkowej w zakresie sprzedaży wyrobów i usług. Równocześnie nie opracowano żadnej koncepcji dalszego rozwoju badań naukowych, a także brakowało aktywności w zakresie nowych zastosowań osiągnięć badawczo-rozwojowych w podstawowym obszarze działania CEBEA.

Ośrodek legalnie korzystał z ulg podatkowych przysługujących z tytułu prowadzonej działalności badawczo-rozwojowej, jednak ulgi te, w ocenie NIK, były niewspółmiernie wysokie w stosunku do uzyskiwanych ekonomicznych rezultatów działalności w tym zakresie.

Negatywna ocena obejmuje także dotychczasowe działania restrukturyzacyjne CEBEA oraz przygotowanie Ośrodka do jego prywatyzacji. Organy zarządzające Ośrodkiem wprawdzie zmierzały do prywatyzacji bezpośredniej, jednak sporządzane wnioski prywatyzacyjne nie uwzględniały realnej wartości mienia Ośrodka oraz w nieodpowiednim stopniu wykazywały zdolność spółki utworzonej przez pracowników⁸ do wygenerowania zysków pozwalających na spłatę wartości firmy.

2.2. Uwagi końcowe i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli przedstawiła dyrektorowi Ośrodka uwagi i oceny kontrolowanej działalności oraz zawnioskowała do dyrektora CEBEA o podjęcie skutecznych działań restrukturyzacyjnych lub naprawczych w celu poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej, technicznej i organizacyjnej tak, aby wystarczająco przygotować CEBEA do skutecznego przeprowadzenia komercjalizacji lub prywatyzacji.

3. Ważniejsze wyniki kontroli

3.1. Zakres prowadzonej przez Ośrodek działalności

Kontrolowana jednostka została utworzona w celu prowadzenia badań naukowych i realizowania prac rozwojowych w zakresie maszyn, urządzeń i aparatów chemicznych oraz chłodniczych, przystosowania wyników prowadzonych prac do zastosowania w praktyce oraz upowszechniania tych prac. Ponadto Ośrodek mógł prowadzić działalność gospodarczą na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności

---

⁸ Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Chemicznych i Chłodniczych CEBEA Spółka z o.o., zwany dalej Spółką

gospodarczej⁹. Statutowa działalność badawczo-rozwojowa posiadała jednak znikomy udział w sprzedaży ogółem. W 2006 r. sprzedaż usług badawczo-rozwojowych stanowiła ona 0,9% sprzedaży ogółem, a w 2009 r. wskaźnik ten obniżył się o połowę (0,45%). Głównymi źródłami przychodów Ośrodka była sprzedaż wyrobów i usług realizowana przez Zakład Produkcji Doświadczalnej oraz wynajem lokali usytuowanych w nieruchomościach CEBEA w Krakowie.

Działalność badawczo-rozwojowa obejmowała inżynierię i ochronę środowiska, inżynierię chemiczną, budowę i eksploatację maszyn oraz kontrolę wytrzymałości materiałów. Przychody z tej działalności były coraz mniejsze, tj. z 319 tys. zł w 2006 r. spadły do 119 tys. zł w 2009 r. W ocenie Izby, Ośrodek w znikomym stopniu realizował zadania badawczo-rozwojowe leżące u podstaw jego powołania, a także zadania określone w art. 2 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. Przyczyną marginalizacji działalności naukowo-badawczej w CEBEA był głównie brak działań dostosowawczych usług badawczo-rozwojowych do realizacji w warunkach rynkowych.

W 2006 r. Ośrodek zatrudniał 5 pracowników naukowych, a pracownicy badawczo-techniczni zatrudnienie byli na 5,7 etatu. W 2009 r. stan zatrudnienia w tych grupach uległ nieznacznemu zmniejszeniu odpowiednio do 4,2 etatu i 4,5 etatu. W 2010 r. kadrę naukowo-badawczą stanowiły osoby w wieku emerytalnym, a ich średni wiek wynosił 65 lat, co także w ocenie Ośrodka stanowiło słabą stronę tej działalności. W ocenie parametrycznej każdemu z pracowników tej grupy pracowników zespół ekspertów powołanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego określił wskaźnik efektywności z działalności naukowej na poziomie 5 punktów, natomiast wskaźnik z zastosowań praktycznych ustalono na poziomie 3,65 punktu. Wskaźniki te były na najniższym poziomie w grupie 20 małych jednostek naukowych funkcjonujących w obszarze nauk technicznych¹⁰.

3.2. Sytuacja ekonomiczno-finansowa Ośrodka

W latach 2006 – 2009 przychody Ośrodka sukcesywnie malały, odpowiednio, z 16.012 tys. zł do 12.624 tys. zł. Także wartość produkcji i sprzedaży oraz ilości produkowanych witryn, gablot, szaf i regałów chłodniczych z roku na rok były mniejsze. Wartość sprzedaży w 2006 r. wynosiła 13.966 tys. zł (4.054 sztuk wyrobów gotowych), a w 2009 r. już tylko 9.869 tys. zł (2.553 sztuk). Spadła także sprzedaż urządzeń chłodniczych

⁹ Dz. U. z 2007 r. Nr 155, poz. 1095, ze zm.

¹⁰ Komunikat nr 19 Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 30 września 2010 o ustalonych kategoriach jednostek naukowych

na eksport, a w konsekwencji przychody ze sprzedaży eksportowej zmalały z 5.683 tys. zł w 2006 r. do 3.131 tys. zł w 2009 r. Jako w miarę stabilne i znaczące źródło przychodów CEBEA, w kontekście zmniejszających się przychodów ze sprzedaży, było oddanie pomieszczeń oraz lokali biurowych w Krakowie do odpłatnego korzystania przez inne podmioty prowadzące działalność gospodarczą. Ośrodek bowiem dysponował w Krakowie ok. 10.000 m² powierzchni użytkowej, z czego 60 % było udostępnione innym podmiotom. Ceny wynajmu posiadanych pomieszczeń wahały się na poziomie zbliżonym do oferowanych na rynku cen wynajmu lokali, przy przeciętnym standardzie ich jakości. Przychody z najmu lokali w badanym okresie wzrosły z 1.559,3 tys. zł w 2006 r. do 2.013,9 tys. zł w 2009 r., przy względnie ustabilizowanych kosztach ich uzyskania.

W analizowanym okresie pogarszała się zdolność Ośrodka do spłaty zobowiązań. Wskaźnik bieżącej płynności w 2006 r. wynosił 1,7; podczas gdy w 2009 r. osiągnął poziom blisko 2,7. Dla porównania, uzyskanie tego wskaźnika na poziomie 1,0 sygnalizuje prawidłową bieżącą płynność finansową.

W ocenie NIK, na pogorszenie się wyników ekonomicznych w 2009 r. wskazuje również malejąca w porównaniu do lat poprzednich rentowność majątku oraz rentowność kapitału własnego. W 2009 r. rentowności te wynosiły odpowiednio 2% i 3,2%, podczas gdy w 2006 r. wskaźniki te były korzystniejsze i wyniosły odpowiednio 2,6% oraz 5,2%.

W latach 2006 – 2009 koszty działalności operacyjnej były wyższe od przychodów netto. Przy sprzedaży wyrobów Ośrodek ponosił straty od 83,5 tys. zł w 2006 r. do 554,4 tys. zł w 2009 r. Straty te rekompensowane były przychodami z najmu i dzierżawy. W rezultacie zysk netto w latach 2006 – 2009 wahał się w przedziale od 81 tys. zł do 382 tys. zł. W strukturze rodzajowej kosztów główny udział stanowiły koszty materiałów i energii oraz koszty pracownicze. O ile koszty materiałów i energii malały i zasadniczo odpowiadały poziomowi sprzedaży, to jednak sukcesywnie wzrastał udział kosztów wynagrodzeń i świadczeń na rzecz pracowników z 28 % w 2006 r. do 34,7 % w 2009 r. W ocenie NIK, prowadzoną w tym okresie restrukturyzację uznać należy za mało skuteczną, a kontynuacja dotychczasowych tendencji zagraża także ponoszeniem strat netto w całej działalności. Jest to tym bardziej istotne, że wyniki ekonomiczne Zakładu Produkcji Doświadczalnej w 2010 r. oceniono w biznes planie z maja 2010 r. jako niesatysfakcjonujące i gorsze od wyników osiągniętych w 2009 r.

Wartość rzeczowych aktywów trwałych w 2009 r. wyniosła 5.227,7 tys. zł i była niższa o 13,4% w stosunku do tej grupy aktywów w 2006 r. Wartość brutto aparatury naukowo-

badawczej na koniec 2009 r. wynosiła 537,9 tys. zł i uległa obniżeniu o 15,1% w stosunku do stanu na koniec 2006 r. W badanym okresie majątek trwały ulegał ekonomicznej deprecjacji, a Ośrodek nie odtwarzał go nawet do poziomu odpisów amortyzacyjnych. Nie dokonywano również sprzedaży składników majątku trwałego o istotnej wartości.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek korzystał z dotacji do działalności badawczo-rozwojowej. Dotacje te jednak sukcesywnie malały ze 178 tys. zł w 2006 r. do 62 tys. zł w 2009 r. Udział tej dotacji w przychodach netto stanowił w 2006 r. 1,2% i sukcesywnie malał, osiągając w 2009 r. poziom 0,6% przychodów netto. Izba nie wniosła uwag krytycznych w aspekcie kryterium rzetelności i legalności do sposobu wykorzystania tych dotacji, a także do zasad ich rozliczenia.

3.3 Realizacja zasad gospodarowania mieniem

CEBEA, jako jednostka badawczo-rozwojowa, przestrzegała zasad gospodarki określonych w rozdziale 3 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. Plany rzeczowo-finansowe Ośrodka na lata 2006-2009, po zaopiniowaniu przez Radę Naukową, były ustalane przez dyrektora CEBEA. Sprawozdania finansowe za lata 2006 - 2009 przekazywano Ministrowi Gospodarki w ustalonych terminach, który zatwierdzał je stosownymi postanowieniami. W kontekście spełniania powyższych wymogów formalnych, krytyczne uwagi NIK dotyczą jednak braku ekonomicznych rezultatów w zakresie rozwoju podstawowej działalności Ośrodka, a także niewykreowanie mocnej pozycji rynkowej mimo, że Ośrodek korzystał z ulgi podatkowej przy regulowaniu podatku od nieruchomości. Ulga ta, oszacowana na 200 tys. zł rocznie, polegała na zwolnieniu od tego podatku gruntów i powierzchni budynków, zadeklarowanych jako użytkowane w celu prowadzenia badawczo-rozwojowej działalności. Zatem w latach 2006 – 2009 suma ulg tylko z tego tytułu wraz z dotacjami do działalności naukowo-badawczej wynosiła ponad 1 mln zł, podczas gdy suma zysków netto wynosiła 490 tys. zł.

Ponadto, zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych CEBEA zwolniony był z podatku od przychodów z działalności naukowo-badawczej. W latach 2006 – 2009 zwolnieniem od tego podatku łącznie objęto przychody w wysokości 140 tys. zł.

3.4 Program naprawczy

Ustalenia kontroli wskazują, że program naprawczy w CEBEA był realizowany tylko do końca 2006 r. i ograniczył się do zmian organizacyjnych i działań w celu częściowej redukcji

zatrudnienia. W 2006 r. zatrudnienie w Ośrodku wynosiło 124 etaty, natomiast w 2009 r. zmalało do 93,2 etatu. Wprawdzie w grupie pracowników administracyjno-ekonomicznych i obsługi zmalało zatrudnienie o 36%, to jednak na koniec 2009 r. grupa ta stanowiła prawie 30% zatrudnionych ogółem. W strukturze zatrudnienia w tym roku główną grupę (53%) stanowili pracownicy na stanowiskach robotniczych, których dotknęła tylko półtoraprocentowa redukcja, pomimo spadku sprzedaży wyrobów o 29%. Program ten nie przyniósł jednak znaczących rezultatów finansowych, a wręcz przeciwnie, udział kosztów pracowniczych wzrósł w kosztach działalności operacyjnej z 28% do 35% na koniec 2009 r. W latach 2007 – 2010 (do zakończenia kontroli NIK) nie opracowywano planów restrukturyzacji produktowej, techniczno-technologicznej oraz badawczo-rozwojowej w oparciu o bieżące analizy rynku. W ocenie NIK, w konsekwencji pasywnej polityki rozwojowej, sytuację ekonomiczną CEBEA w I półroczu 2010 r. należy uznać za trudną, a dalszy brak rentowności sprzedaży wyrobów może prowadzić do istotnego obniżenia wartości ewidencyjnej Ośrodka.

3.5. Stan prawny nieruchomości

Ośrodek posiadał uregulowany stan prawny nieruchomości, który pozwalał na przeprowadzenie prywatyzacji bez ujemnych skutków z tego tytułu dla Skarbu Państwa. Nieruchomości CEBEA w Krakowie oraz w Bochni były zabudowane budynkami o charakterze biurowym, laboratoryjnym oraz produkcyjno-magazynowym. Właścicielem gruntów był Skarb Państwa. Własność budynków i budowli posadowionych na tych gruntach przysługiwała Ośrodkowi. Nieruchomości będące własnością Ośrodka nie były obciążone żadnymi prawami, roszczeniami, ograniczeniami, co znajdowało potwierdzenie w księgach wieczystych.

3.6. Przygotowanie do prywatyzacji

NIK krytycznie ocenia w aspekcie kryterium rzetelności i celowości, a także kryterium gospodarności, długotrwałe przygotowania do prywatyzacji CEBEA, które do dnia zakończenia kontroli nie zostały uwieńczone postulowanym przez organy CEBEA przekształceniem własnościowym. Proces prywatyzacji został zainicjowany w 2003 r. Ośrodek znalazł się w grupie jednostek badawczo-rozwojowych przeznaczonych przez Ministerstwo Gospodarki do przekształceń strukturalnych, takich jak komercjalizacja i prywatyzacja. W dniu 16 sierpnia 2006 r. Ministerstwo Gospodarki podjęło decyzję o wszczęciu procedury zmierzającej do komercjalizacji CEBEA w trybie art. 4 ustawy

o komercjalizacji i prywatyzacji. Do realizacji tych zamierzeń jednak nie doszło, bowiem organy Ośrodka sprzeciwiły się takiemu przekształceniu i wybrały ścieżkę prywatyzacji bezpośredniej poprzez oddanie mienia do odpłatnego korzystania Spółce utworzonej przez pracowników CEBEA, której udziałowcem oraz równocześnie prezesem zarządu został dyrektor Ośrodka.

W ocenie Izby, przy takim powiązaniu personalnym istnieje sprzeczność interesów osoby zarządzającej majątkiem CEBEA i jednocześnie pełniącej funkcję prezesa zarządu Spółki, działającej pod firmą „Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Urządzeń Chemicznych i Chłodniczych CEBEA” Spółka z o.o. Spółka ta jest bowiem zainteresowana jak najtańszym nabyciem przedsiębiorstwa. Jego dyrektor kreując zyskowną działalność, prowadzącą w konsekwencji do zwiększenia wartości rynkowej prywatyzowanego podmiotu, działał by wbrew zamierzeniom spółki, której jest jednocześnie udziałowcem i prezesem zarządu. Jest to tym bardziej uzasadnione, że wniosek prywatyzacyjny z 2006 r. zawierał dokumenty wskazujące na możliwy potencjalny wzrost przychodów i poprawę rentowności działalności CEBEA. Jednak do zakończenia kontroli NIK ożywienie działalności w tym zakresie nie nastąpiło, a wyniki ekonomiczne w 2009 r. uległy istotnemu pogorszeniu. Istnieje ryzyko, że dalsza kontynuacja dotychczasowej strategii działania Ośrodka może doprowadzić do dalszego obniżenia wartości mienia prywatyzowanej jednostki.

Dyrektor Ośrodka dwukrotnie występował do Ministra Gospodarki z wnioskiem o prywatyzację bezpośrednią CEBEA na rzecz Spółki założonej przez pracowników. Pierwszy z wniosków został złożony 23 listopada 2006 r. W jego wyniku została zlecona analiza przedprywatyzacyjna, której prawidłowość została potwierdzona w dniu 4 września 2008 r. przez Ministerstwo Gospodarki. Zarząd Spółki został zaproszony na dzień 17 listopada 2008 r. przez powołany przez Ministra zespół negocjacyjny do uzgodnień ceny oraz pozostałych warunków umowy prywatyzacyjnej. Spółka nie była jednak przygotowana do odbycia takich negocjacji i dopiero w dniu 23 stycznia 2009 r. Zarząd Spółki przedstawił pisemnie warunki wykupu mienia CEBEA, w tym m.in. cenę wykupu określoną na 12 mln zł. W konsekwencji takich warunków, dnia 28 lipca 2009 r. Minister Gospodarki podjął decyzję o niekontynuowaniu procesu prywatyzacji bezpośredniej ze względu na zbyt niską cenę w odniesieniu do wartości rynkowej. Oferta spółki pracowniczej nie była korzystna dla Skarbu Państwa, bowiem Spółka ta, wobec przedstawionych dokumentów oraz oszacowania wartości przedsiębiorstwa, powinna tylko w pierwszym roku wpłacić z tytułu odpłatnego korzystania z mienia Skarbu Państwa 1.300 tys. zł, podczas gdy Ośrodek wygenerował

z własnej działalności w 2008 r. tylko 380 tys. zł zysku, z którego można było spłacić takie zobowiązanie.

W ocenie Izby, także drugi wniosek o prywatyzację bezpośrednią z dnia 28 kwietnia 2010 r. nie zapewnia uzyskania przez Skarb Państwa przychodów równoważnych wartości rynkowej mienia CEBEA. Istotną różnicę w porównaniu do wniosku poprzedniego stanowi dopuszczenie do prywatyzacji inwestora strategicznego, dotychczas będącego głównym najemcą pomieszczeń Ośrodka w Krakowie, który zadeklarował „dokapitalizowanie spółki”. W dokumentach związanych z tym wnioskiem prywatyzacyjnym Spółki nie sprecyzowano jednak charakteru przyszłych powiązań kapitałowych pomiędzy spółką pracowniczą, a inwestorem strategicznym. Przyjęto bowiem, że nieruchomości w Krakowie zostaną „udostępnione do celów inwestycyjnych” inwestorowi strategicznemu za kwotę 6 mln zł, ale jednocześnie przychody z dzierżawy „udostępnionego” majątku ukształtowano na poziomie wykonania z 2009 r. Ponadto w planie tym uznano, że występuje brak możliwości spłaty wartości mienia CEBEA oszacowanego na poziomie 21 mln zł. Jeszcze w 2008 r. wartość w takiej wysokości została uznana przez Ministerstwo Gospodarki za realną wartość rynkową mienia CEBEA.

Biznes plan z maja 2010 r. nie zawierał także przesłanek wskazujących na przeprowadzenie badania rynku produktów, na którym ma zamiar w przyszłości operować Spółka. Działalność badawczo-rozwojowa miała być kontynuowana, jednak biznes plan nie precyzował nowej strategii rozwojowej w tym zakresie, poza kontynuacją dotychczasowych działań. Brakowało w nim także wyraźnych wskazań uwiarygodniających realność przedstawionych przepływów finansowych, a co za tym idzie zapewnienia spłaty należności Skarbu Państwa z tytułu oddania do odpłatnego korzystania mienia Ośrodka.

4. Informacje dodatkowe

Biznes plan Spółki z maja 2010 r. został udostępniony Najwyższej Izbie Kontroli dopiero dnia 5 lipca 2010 r., w ramach wyjaśnień dodatkowych dyrektora Ośrodka. Dnia 16 lipca 2010 r. Izba skierowała do dyrektora Ośrodka wystąpienie pokontrolne, do którego dyrektor CEBEA wniósł zastrzeżenia co do zawartych ocen i uwag. Zastrzeżenia zostały rozpatrzone i wobec przedstawionej argumentacji, 15 września 2010 r. zostały częściowo uznane.

Pismem z dnia 12 października 2010 r. dyrektor Ośrodka poinformował Izbę o sposobie wykorzystania uwag i o podjęciu wykonania wniosków zawartych w wystąpieniu pokontrolnym. Celem wyszczególnionych działań ma być poprawa sytuacji finansowej

w dziedzinie produkcji i sprzedaży jedynie w Zakładzie Produkcji Doświadczalnej. Przedstawiony program naprawczy, w ocenie Izby, nie gwarantuje urentownienia i wzrostu sprzedaży usług badawczo-rozwojowych, a także produktów i wyrobów. Zatem, przedstawione w informacji działania naprawcze nie roszą poprawy sytuacji ekonomiczno-finansowej Ośrodka, a także nie zawierają przesłanek wskazujących na ożywienie działalności badawczo-rozwojowej.

5. Załącznik

1. Wykaz organów, którym zostanie przekazana informacja o wynikach kontroli:

Lp.	Nazwa organu otrzymującego informację
1.	Komisja Kontroli Państwowej Sejm RP
2.	Komisja Gospodarki Sejm RP
3.	Minister Gospodarki

2. Osobą odpowiedzialną za kontrolowaną działalność był dr Stanisław Cęckiewicz, powołany 1 lipca 2006 r. na stanowisko dyrektora Ośrodka Badawczo-Rozwojowego Budowy Urządzeń Chemicznych CEBEA. Poprzednio dyrektorem CEBEA był mgr inż. Janusz Kobosko.